

Idékatalog for opkvalificering af ældre på IT området, i folkeoplysningens regi

Dette dokument er en samling gode ideer, udarbejdet af en arbejdsgruppe for DFS i 2012.

Arbejdsgruppen består af erfarne IT-undervisere og skoleledere fra aftenskoler og højskoler.

Ideerne kan bruges til at udarbejde lokale koncepter og ansøgninger til Socialministeriets satspuljemidler for IT-opkvalificering af ældre.

Socialministeriet har IKKE været involveret i arbejdet, og vi kan IKKE love at ideerne vil medføre bevillinger.

Idé 1 – koncept for undervisningsforløb:

Målgruppe:

De IT-ukyndige ældre, der er meget usikre på at anvende IT, og derfor ikke gør det, men som godt kan se at behovet eksisterer.

Økonomiske rammer:

Forløb, der som udgangspunkt udbydes under folkeoplysningsloven som undervisning, men med tilskud fra satspuljemidlerne til at reducere deltagerbetalingen, med henblik på at nedbryde den barriere, denne udgør for en stor andel ældre.

(Kan evt. udbydes under Fleksible tilrettelæggelsesformer, såfremt modulerne organiseres med mix af undervisning, rådgivning og åbne datastuer.)

Fysiske rammer:

Afholdes i egnede lokaler med IT-faciliteter, det være sig på biblioteket, på skoler, på højskoler eller tilsvarende, alternativt som mobil datastue i sognelokaler, dagligstuer, plejehjemsfællesarealer eller lign., hvortil der evt. indkøbes digitale enheder (PC'ere eller tablets) via projektet.

Indhold:

Basisforløbet tager udgangspunkt i Nem ID og borger.dk-modulerne fra Lær Mere om IT. Herudover tilføjes et modul efter valg, kan fx enten være fortsættelse på borger.dk, men også andre, måske mere interessebetonede moduler/emner vil være relevante at behandle, for at fastholde og stimulere interessen for at anvende digitale muligheder. Der kan evt. benyttes eksterne gæsteundervisere fra relevante organisationer (borgerservice, SKAT, banker, netbutikker m.fl.).

Læs mere om modulerne på www.laermereomit.dk

Forløb:

Introduktion: 1 mødegang med basal introduktion til computer og internet, som en appetitvækker i fht. at deltage i yderligere forløb.

Basisforløb: 8 lektioner á 45 min., fordelt på 3 mødegange. (Fx Nem Id log-in, introduktion til borger.dk, samt selvvalgt modul). Forudsætter Nem ID-bestilling samt basalt kendskab til computer og internet.

Forlænget basisforløb (Fx introduktion til computer og internet, nem Id-bestilling, Nem Id log-in, introduktion til borger.dk, evt. selvvalgt modul og generelt langsomt tempo): 18 lektioner á 45 min, fordelt på 6 mødegange. Forudsætter ikke kendskab til computer eller internet.

Undervisere:

Den gennemgående underviser/vejleder på forløbene er en erfaren IT- og ældreunderviser fra den ikke-formelle læringssektor, der med sin pædagogiske tilgang, forstår at møde deltagerne, hvor de er, og imødekomme deres behov.

De enkelte forløb evalueres løbende, og undervisere som ikke lever op til ovenstående og deltageres rimelige krav, skiftes ud.

Partnerskaber:

Hvor det er muligt indgås partnerskaber mellem oplysningsforbund, højskoler, ældreorganisationer og biblioteker, eller nogle af disse.

Oplysningsforbund: Som udgangspunkt hovedentreprenør på opgaven, og gør brug af egen ekspertise i fht. kursusplanlægning og afvikling, annoncering, håndtering af undervisere m.m.

Folkehøjskoler: kan spille 2 roller:

- 1) Partnerskaber omkring lokaler, IT-faciliteter og undervisere, med udgangspunkt i at deltagerne også deltager i dagens øvrige højskoleaktiviteter såsom morgensamling, fællesspisning og foredrag/debat. Dette vil for nogle grupper være attraktive sidegevinster, som får en ellers ikke så tillukkende IT-undervisning til at blive interessant. Højskoler ligger endvidere ofte i udkantsområder, hvor netværk for ældre er knapt så velorganiserede, og hvor adgang til tidssvarende IT-faciliteter også i nogle tilfælde er begrænsede.
- 2) Ved udvikling af egne (senior-)kurser, der har et IT-indhold på begynderniveau, tilpasset kurssets aktuelle emne og sat ind i en naturlig sammenhæng hermed.

Biblioteker: partnerskab om introduktionsforløb, der kan pege videre på Lær-mere-forløbet, evt. partnerskab omkring deling af undervisere, brug af lokaler, gensidig markedsføring m.m.

Ældre sagen / andre lokale frivillige ældreorganisationer: partnerskab omkring særlig annoncering til medlemskreds, at stille frivillige IT-konsulenter til rådighed i forbindelse med eller efter kursusforløb, gensidig markedsføring, fælles datastuer m.m.

Andre eksterne samarbejdspartnere såsom kommuner, socialforvaltninger, ældreinstitutioner, borgerservice m.m. involveres, hvor det lokalt er muligt og relevant.

Kommunikation overfor målgruppen:

I markedsføringen lægges vægt på borgerens behov, muligheder og interesser, ikke på teknik og færdigheder. Eksempelvis sættes digitale løsninger ind i sammenhænge med personlige interesser såsom slægtsforskning, informationssøgning, fotobehandling, design, kommunikation med børnebørn m.m., som

opfattes relevant af den ældre. Der anvendes både traditionelle markedsføringsformer (aftenskoleprogrammer, avisannoncer, opslag) samt andre egnede kommunikationsformer i markedsføringen overfor dem, som ikke selv er opsøgende i fht. denne type aktivitet.

Ide 2 – forsøgs- og udviklingsprojekter:

Disse ideer vil for mange aktører være mere ressourcekrævende end idé nr. 1, som uden store udfordringer kan iværksættes i rigtig mange aftenskoler landet over.

En reel problematik er, om idé nr. 1 er nytænkende nok i fht. intentionerne med satspuljemidlerne, og hvorvidt ansøgninger alene baseret herpå vil kunne opnå bevilling i særlig stort omfang.

Ifølge Socialministeriet, som ikke vil give noget entydigt svar, afhænger det hele af ”den konkrete ansøgning og projektbeskrivelse”.

Nye teknologier / ipads, tablets, smartphones m.m.

Erfaringer fra højskoler og enkelte aftenskoler er, at tablets (ipads og lign.) vinder gehør hos en del IT-forskrækkede ældre, da de opleves som værende mere umiddelbare tilgængelige og brugervenlige end en traditionel PC. Det vil være oplagt at gøre brug af tablets som digital formidlingskanal, og som undervisningsmateriel.

Fra Lær Mere om IT-netværket ved vi, at der er tiltag i gang, som skal gøre det muligt at anvende disse nye teknologier til offentlige digitale services, men at disse først forventes at være færdigudviklede og funktionsdygtige med udgangen af 2012.

Mobile datastuer

I tyndt befolkede områder, udkantsområder og overfor bl.a. handicappede personer, kan mobile It-klasseværelser i form af et antal PC'ere (eller tablets), der kan anvendes fleksibelt i private hjem, beboerrum, forsamlingshuse, sognegårde, plejehjem m.m. være et redskab til at nå målgrupper, der ikke selv vil være opsøgende overfor kurser, der kræver mobilitet.

De absolut It-afvisende ældre

En særlig målgruppe er de It-afvisende ældre (primært 75+), der slet ikke er interesserede i at anvende PC'ere / Internet, som aldrig har gjort det, og som af forskellige årsager har stor modstand mod at lære det.

Denne gruppe skal der udvikles en særlig lokal indsats i forhold til, i form af opsøgende arbejde, en-til-en kontakt, direkte og indirekte kontakt via netværk, pårørende, besøgsvenner, socialforvaltninger, sundhedspersonale m.fl. Dette arbejde kan bl.a. involvere kurser for pårørende og andre grupper i brug og vejledning af de digitale kommunikationskanaler for den ældre, og de etiske dilemmaer forbundet hermed, samt andre tiltag, der når helt ud til denne målgruppe.